11. LÕUNA SÖÖMATA.

Aeglaselt. Märjamaa.

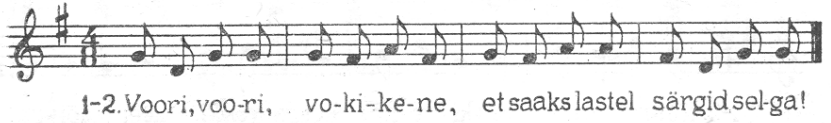

Lõikame ja lõpetame,
juba me ammu akkasime!
Muhumaal oli mullu lõuna,
Arjumaal oli ammu lõuna —
meie silgud söömata ja
kalamarjad maitsmata.

Laulnud Mari Poltov, s. 1844 a., Märjamaa kihelkonnas, Märjamaa vallas ja külas 1928. aastal. Üles kirjutanud A. Saat ja R. Viidebaum (ERA III 1, 76 (166) ja II 7, 437 (166)).

14. KETRA, VOKIKENE!

Märjamaa.

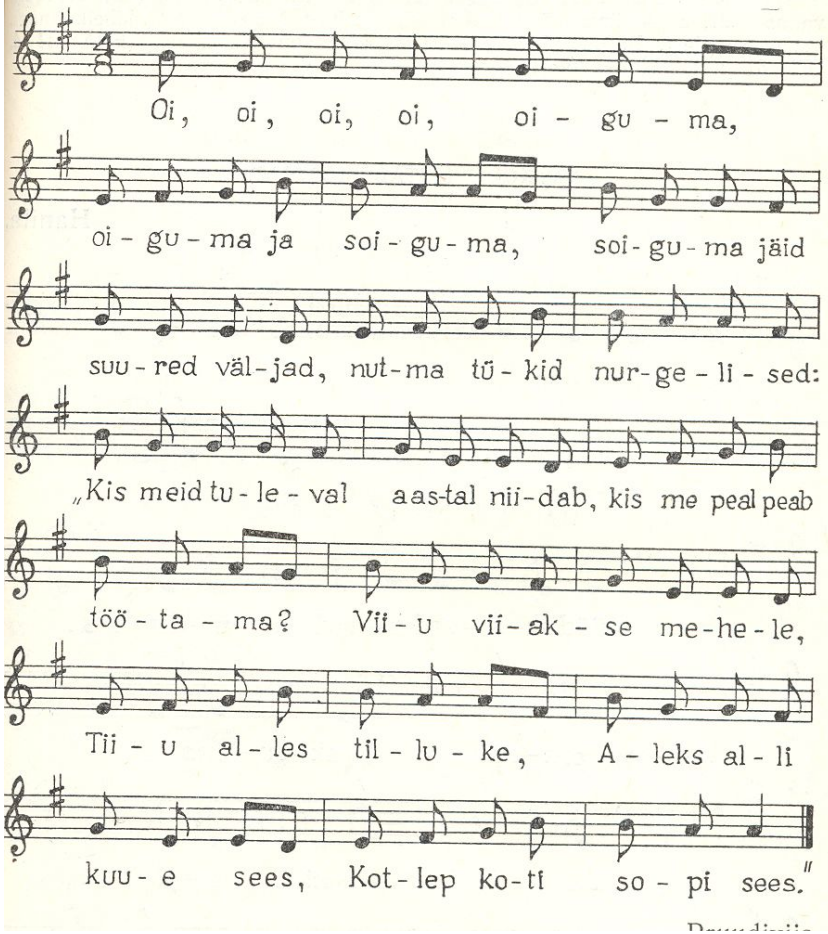

Voori, voori, vokikene,
et saaks lastel särgid selga,
särgid selga, püksid jalga,
liiatigi veel pikad püksid!

Laulnud Jaan Jaanikann, 78 a. vana, Hageri kihelkonnas, Saku vallas, Tõdva külas 1913. aastal. — Laul pärit lauliku sünnikohast Märjamaa kihelkonnast, Märjamaa vallast, Kõrvetaguse külast. — Üles kirjutanud V. Landt ja A. Rebassov (EÜS X 698 (1) ja 734 (8)).

37. KODU NUTAB MÕRSJAT.

Noarootsi.

42. PAARIMÄNG.

Vigala.

Mängijad liiguvad sõõris. Tüdruk ja poiss, kelle nime nimetatakse, lähevad sõõri keskele ja tantsivad.

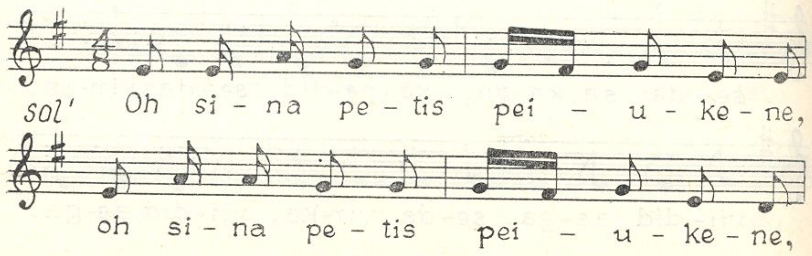
Piis pikka pilliroho marja,
vene vitsa, einaputke.
Kis seal siis sõrme lõikas?
Ann-neitsit sõrme lõikas.
Kis kargas mähkima?
Kaal kargas mähkima.
Kaal, kallis peiukene,
tule muuga tantsima,
kahekesi kerima,
kibuvitsas veerema!

Mäng kestab niikaua, kui kõik poisid ja tüdrukud on tantsinud.

Laulnud Mari Viibus Vigala kihelkonnas, Vigala vallas, Paljasmaa külas 1929. aastal. Üles kirjutanud E. Oja ja E. Treu (ERA III 2, 289 (279) ja II 17, 802 (3) < ERA, Fon. 245-b).

67. PETIS PEIU.

Karuse.

336

Oh sina petis peiukene,
ära petsid äia, ära petsid ämma,
ära petsid pere peene neiu!
Tõutasid tõldas pidada,
lubasid kätkis kiigutada,
lubasid teha kolmed kingad:
ühed olid luised, teised puised,
kolmandad olid kivised kingad.
Luukingad — lustikingad,
puukingad — pulmakingad,
kivist kingad — kirikukingad.

Laulnud Leenu Aumann, 73 a. vana, Karuse kihelkonnas, Paatsalu vallas, Lõo külas 1933. a. Üles kirjutanud H. Tampere (ERA III 7, 92/3 (25) < ERA. Fon. 388-b ja ERA II 56, 272/3 (3)).

34. HOBUSED VALMIS SÕIDUKS.

Martn

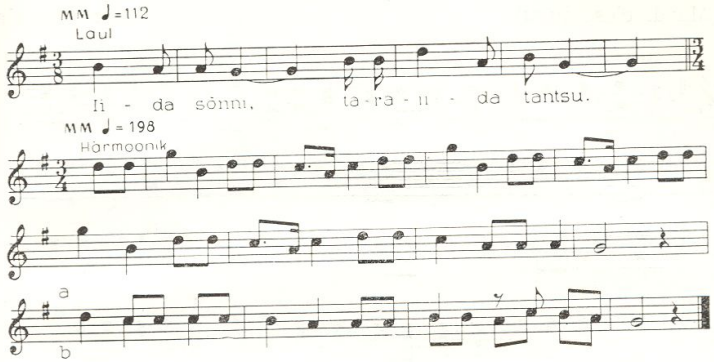

Ehi, neiu, eks sa jõua,
sää, neiu, et saaks minema!
Õues irnub eide obu,
tantsib taadi raudes ruuna,
vehkleb venna lehtelauku,
peksab peada peiu päitsi,
kepub teeda sõitema,
laia traavi laskema.
Väsis ära väravaposti
peiu oosta oidees,
katkes ära kaevukooku
peiu oosta jootees.

296

Laulnud Juuli Rehkat, 20 a. vana, Martna kihelkonnas, Lähtru [v]allas 1913. a. Üles kirjutanud C. Kreek (EÜS X 551 (1) ja 564 (5)).

182. Hiidlase torupillilugu Kirbla

ERA III 2, 195 (183) ∠ Kirbla, Kasari v., Kelo k. — E. Oja ∠ Jaan Sarapu, 66-a., härmoonikul (1929). — ERA, Fon. 233 d.

183. Vurr-sahkadi Kirbla

Paaristants ringis. Paarilised asuvad valsivõttes rinnati.

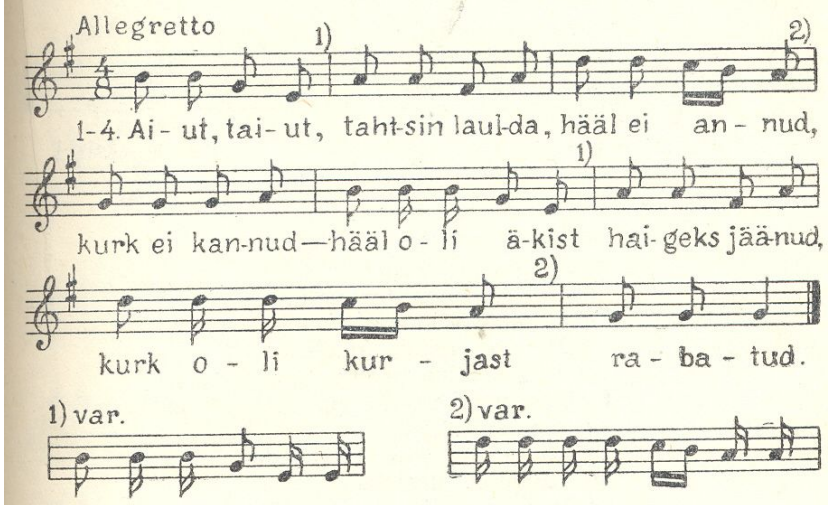
A. Labajalavalss päripäeva pöörlemisega. Sammudes ei laskuta päriselt tallale ja 2. astel on kehatõus õige vähene.

B. Paarilised seiskuvad ja teevad iga takti alguses välisjalaga rõhulise astaku kohal. Väliskäed on vallandatud, küünarnukist kõverdatud ja neid liigutatakse edasi-tagasi («saetakse»), igas taktis tehakse 3 liigutust, esimene neist tugevam.

Põldmäe—Tampere, VER, lk. 141 jj. ∠ ERA II 172, 67/8 (1) ∠ Kirbla, Kirbla k. — H. Tampere ∠ Jaan Rand, 59-a. (1937).

8. OSTETUD HÄÄL.

Kullamaa.

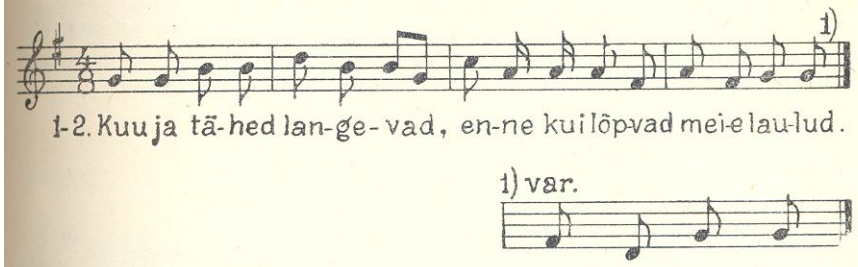

Aiut, taiut, tahtsin laulda,
hääl ei annud, kurk ei kannud —
hääl oli häkist haigeks jäänud,
kurk oli kurjast rabatud,
toruroog oli roostetanud.
Härja mina andsin hääle eest,
musta kuke kurgu eest,
vaat siis mina hakkasin laulema.
Kõik teovald jäi vaatama,
kõik kupjad jäivad kuulama,
kõik saksad servi seisema:
«Kust sa, laps, need laulud võtsid?
Sa oled Harjus õtmas käind ja
Viru viisi võtmas käind.»
«Ei ma pole Harjus õtmas käind ja
Viru viisi võtmas käind.
Vaat lood ma võtsin lutsu suust ja
laulud latika ninadest.»

Laulnud Liisu Müürmann, 41 a. vana, Kullamaa kihelkonnas, Kolovere vallas, Laukna külas 1911. a. Üles kirjutanud C. Kreek ja J. Muda (EÜS VIII 429 (1) ja 338 (7)).

22. PALJU SÕNU.

Martna.

Kuu ja tähed langevad,
enne kui lõppevad meie laulud.
Nõnna meil on laulusi,
kui on lastel mängusid;
nõnna meil on viisisi,
kui on vitsaraagusid;
nõnna on meil sõnuda,
kui ju tammela tõrusid,
lüdipäile pähkelid.
Enne lõppeb lehte puust,
lehte puust ja marja maast,
kaduvad kalad meresta,
lõppeb vesi allikast,
enne kui lõppevad meie laulud.

Laulnud Priidik Tiik, 80 a. vana, Martna kihelkonnas ja vallas, Putkaste külas 1913. a. Üles kirjutanud C. Kreek ja R. Väljaots (EÜS X 553 (12) ja 649 (102)).

89. EI ÜHT NAIST.

Vigala.

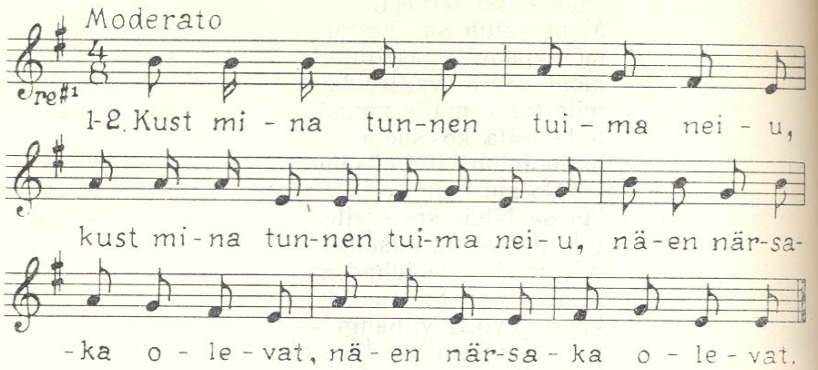
Oh me ühüd teovennad
ja me kallid kasuvennad,
ühtü sööme, ühtü joome,

ühtü ostame obuse,
margu maksame rahada —
ei või ühte naista võtta.
Teine võtab teise naise,
teine teise eide tütre,
teine teise taadi tütre,
teine Kaie, teine Maie.
Võta sa Maie, ma võta Kaie,
võta sa Maie marjasmaalt,
ma võta Kaie karjasmaalt.
Mai oli madal marju nopma,
Kai oli kaval karjas käima.

Laulnud Jaan Tohver, 88 a. vana, Vigala kihelkonnas, Velise vallas, Kurevere külas 1929. a. Üles kirjutanud E. Oja ja E. Treu (ERA III 2, 341 (318) ja ERA II 17, 838).

95. TUNNEN TUIMA.

Ridala.

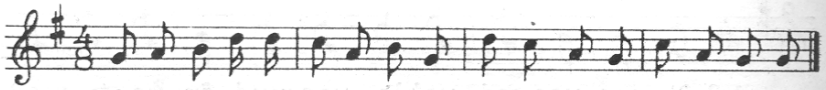

Kust mina tunnen tuima neiu,
näen mina närsaka olevad?
Sest ma tunnen tuima neiu,
näen ma närsaka olevad:
tuimal neiul tukka pikkä,
laisal neiul lakka pikkä,
vedelal on vöö vallali,
val'lul varvad väl'lapoole.

Laulnud Mihkel Vann, 66 a. vana, Ridala kihelkonnas, Võnnu vallas. Liiva külas 1911. a. Üles kirjutanud C. Kreek ja J. Muda (EÜS VIII 440 (50) ja 414 (140)).

160. KÄTTEMAKS SAKSTELE.

Vigala.

Oleks see minu olemine,
teiseks see minu tegemine,
küll mina teaksin, mis mina teeksin:
ma paneks ärrad äestamaie
ja prouad rukit lõikamaie
ja preilnad rehet peksema,
talupojad tantsimaie,
ise pealt vaatamaie.

Laulnud Ann Kanskopp, snd. 1852. a., Vigala kihelkonnas ja vallas, Vigala asunduses 1929. a. Üles kirjutanud E. Oja ja E. Treu (ERA III, 2, 261 (245) ja ERA II 17, 368/9 (249)).

166. MITMED ÕLLED.

Ridala.

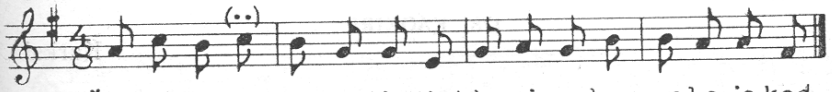
Õlut me joome, teist me teeme,
kolmas käärib kamberissa,
neljas lekub lennakses,

viies makab matukses,
kuues kõigub kõrre otsas,
seitsmes seisab salve nurkas,
kaeksmes alles kasvamata,
üeksmes üles tõusemata,
kümnes alles külvamata,
kümnes alles külvamata.

Laulnud Anna Rohi, 61 a. vana, Ridala kihelkonnas, Asuküla vallas, Eigla külas 1921. a. Üles kirjutanud C. Kreek (ERA III 4, 113 (38)).

176. HÜLGED HÜÜAVAD.

Ridala.

Üidvad ülged, laulvad lagled,
karivad meré kajákad
merevett aga juue'es ja
rannarohtu süie'es.
Merevesi ja vägéva,
rannarohi ja sooláne.

Muhu.

Laulnud Juulia Kesküla, 43 a. vana, Muhu kihelkonnas, Muhu-Suurevallas, Liiva külas 1938. a. Fonografeerinud R. Viidalepp (RKM III 3, 133 (4) ∠ ERA, Fon. 514d).

Kui mina akkan laulemaie,
pisut sõnu pildumaie,
laulan ma mere mäeksa,
mere kivid killingiksa,
mere põhja põrandaksa.
Küll un laulu, kui ma lasen,
küll viisi, kui veeretan,
ega ei kustu kuke haani,
puudu ei poole päevani.
Ennem lõppegu lõhmussed,
ennem kadakad kadugu,
ennem vaherjad vajugu,
kui minu eali lõpenessa,
ega minu viisi vähenessa.